ଶ୍ରୀମତୀ ଚନ୍ଦନ ବିଳାସିନୀ (ମୃତ) ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ଆଦିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା

ବନାମ

ଆଫତାବଉଦ୍ଦିନ ଖାନ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ଆଦି

ନଭେମ୍ବର 16,1995

[ଏମ୍.ଏମ୍. ପୁଞ୍ଛି ଏବଂ ସୁଜାତା ଭି. ମନୋହର୍, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ହିନ୍ଦୁ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ଏବଂ ଭରଣପୋଷଣ ଅଧିନିୟମ 1956 :

ଧାରା 11, 12 ଏବଂ 14 - ବିଧବାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ - ପ୍ରମାଣର – ଆଦାନ ଓ ପ୍ରଦାନ ସମାରୋହ ସମ୍ପାଦନ କରାଯାଇଥିଲା - ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ମା' ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣକୁ ସ୍ୱୀକାର କରି ଦଲିଲ ନିଷ୍ପାଦିତ କରିଛନ୍ତି - ସମାରୋହ ସମ୍ପାଦନ କରିଥିବା ପୂଜକଙ୍କ ସମେତ ସାକ୍ଷୀମାନେ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ସମାରୋହରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ ଏବଂ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ଦଲିଲର ଜଣେ ଅନୁପ୍ରମାଣନକାରୀ ସାକ୍ଷୀ ଏହି ଆଦାନ ଓ ପ୍ରଦାନ ସମାରୋହକୁ ପ୍ରମାଣିତ କରିଥିଲେ - ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ମା' ନିଜକୁ ସାକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରମାଣ କରିନଥିବା ଆଧାରରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣର ବୈଧତା ବିରୁଦ୍ଧରେ ପ୍ରତିକୂଳ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଲଗାଇଥିଲେ - କୁହାଯାଇଛି, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଯୁକ୍ତିସିଦ୍ଧ କରିବାରେ ଭୁଲ କରିଥିଲେ - ନଥିରେ ଥିବା ପ୍ରମାଣ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣର ତଥ୍ୟକୁ ପ୍ରତିପାଦନ କରେ ।

କେତେକ ସମ୍ପତ୍ତି ବିବାଦ ସହ ଜଡ଼ିତ ଏକ ମକଦ୍ଦମାରେ, ବାଦୀ-ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା (ସି.ଏ. ସଂଖ୍ୟା 1245/77 ରେ) ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କର ପୋଷ୍ୟଗ୍ରହଣ କରିବାର ତଥ୍ୟ (ସି.ଏ.ସଂଖ୍ୟା 2462/77 ରେ) ବିବାଦୀୟ ଥିଲା । ବାଦୀ-ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମାମଲା ଥିଲା ଯେ ତାଙ୍କ ସ୍ୱାମୀ 1905 ରେ ଏକ ଇଚ୍ଛାପତ୍ର ଛାଡି ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିଲେ ଯାହା ଅଧୀନରେ ତାଙ୍କୁ ଏକ ପୁଅକୁ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଏବଂ ସେହି ପୋଷ୍ୟ ପୁତ୍ରଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ପୋଷ୍ୟ ପୁତ୍ର ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ କ୍ଷମତା ଦିଆଯାଇଥିଲା । ସେହି ଅନୁଯାୟୀ, ସେ ଏକ ପୁଅକୁ ପୋଷ୍ୟ ସନ୍ତାନ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ, ଯିଏକି 1965ରେ ଅବିବାହିତ ଅବସ୍ଥାରେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିଲେ । ଏହା ପରେ ସେ ହିନ୍ଦୁ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ଏବଂ ଭରଣପୋଷଣ ଅଧିନିୟମ 1956 କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ପରେ 24.8.1965 ତାରିଖରେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ପୋଷ୍ୟ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ସେ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣକୁ ସ୍ୱୀକାର କରି 30.9.1965 ତାରିଖରେ ଏକ ପଞ୍ଜୀକୃତ ଦଲିଲ ନିଷ୍ପାଦିତ କରିଥିଲେ । ଉକ୍ତ ଦଲିଲ, ତଥାପି, ପୋଷ୍ୟ ଶିଶୁର ପ୍ରକୃତ ପିତାମାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତି-ଦସ୍ତଖତ ହୋଇନଥିଲା । ପରେ ପ୍ରକୃତ ପିତା ମଧ୍ୟ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣକୁ ସ୍ୱୀକାର କରି 15.4.1967 ତାରିଖରେ ଏକ ଦଲିଲ ନିଷ୍ପାସିତ କରିଥିଲେ । ପ୍ରଥମ ଅପିଲ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ମୌଖିକ ପ୍ରମାଣ ତଥା ଦୁଇଟି ସହାୟକ ଦସ୍ତାବିଜ ଆଧାରରେ ପୋଷ୍ୟଗ୍ରହଣ ବୈଧ ଥିଲା ବୋଲି ରାୟ ଦେଇଥିଲେ । ତେବେ, ଆବେଦନ ଉପରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଦୁଇ ଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠ ରାୟ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ପୋଷ୍ୟ

ମାତା, ଯିଏ ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରମାଣ ଅଭିଲିଖିତ କରାଯିବା ସମୟରେ ଜୀବିତ ଥିଲେ, ନିଜକୁ ସାକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରମାଣ କରିନଥିବାରୁ ଏହା ବୈଧ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ନଥିଲା ।

ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆବେଦନ କରିବା ପରେ ପକ୍ଷମାନେ ସମ୍ପତ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସେମାନଙ୍କ ବିବାଦର ସମାଧାନ କରିଥିଲେ ।

ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ କରି, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ

ବିଚାର କରିଛନ୍ତି : 1.1.ବାଦୀ-ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କର ପୋଷ୍ୟଗ୍ରହଣ ବୈଧ ଥିଲା । ହିନ୍ଦୁ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ଏବଂ ଭରଣପୋଷଣ ଅଧିନିୟମ 1956 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା ।

1.2. ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ତଥ୍ୟରୁ ଏକ ପ୍ରତିକୂଳ ଅନୁମାନ କରିବାରେ ଠିକ୍ ନଥିଲେ ଯେ ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ପୋଷ୍ୟ ମାତା ନିଜକୁ ସାକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରମାଣ କରିନଥିଲେ । ସ୍ୱୀକାରଯୋଗ୍ୟ, ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରମାଣ ଅଭିଲିଖିତ କରିବା ସମୟରେ, ସେ 86 ବର୍ଷ ବୟସର ଥିଲେ - ସାକ୍ଷ୍ୟ ଦେବା ନିମନ୍ତେ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଉପସ୍ଥିତ ହେବା ପାଇଁ ବୟସାଧିକ୍ୟ ଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ତଥ୍ୟକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ ଯେ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ସମୟରେ ଅନ୍ୟ ସାକ୍ଷୀମାନେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ, ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇଥିଲା । ପୋଷ୍ୟ ପୁତ୍ରର ପ୍ରକୃତ ପିତା ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.-1 ଏବଂ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ସମାରୋହ କରିଥିବା ପୁରୋହିତ ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.- 2 ଅଭିସାକ୍ଷ୍ୟ କରିଥିଲେ ଯେ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ 24.8.1965 ତାରିଖରେ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଆଦାନ ଓ ପ୍ରଦାନ କରିବାର ସମାରୋହ ପାଳନ କରାଯାଇଥିଲା । ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.-6 ହେଉଛନ୍ତି ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ମାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଷ୍ପାଦିତ ହୋଇଥିବା ପୋଷ୍ୟ ଦଲିଲରେ ଅନୁପ୍ରମାଣକାରୀ ସାକ୍ଷୀ । ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ସମାରୋହରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବା ଅନ୍ୟ କେତେକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇନାହିଁ ବୋଲି କେବଳ ଏହି ତଥ୍ୟ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣକୁ ସନ୍ଦେହଜନକ କରେ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ପୋଷ୍ୟ ସନ୍ତାନ ଗ୍ରହଣ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପଞ୍ଜୀକୃତ ଦସ୍ତାବିଜ, ଯାହାକୁ ପୋଷ୍ୟ ସନ୍ତାନ ଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ମା'ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପୋଷ୍ୟ ସନ୍ତାନ ଗ୍ରହଣ କରିବାର ଏକ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ନିଷ୍ପାଦିତ କରାଯାଇଥିଲା, ତାହାକୁ ମଧ୍ୟ ପୋଷ୍ୟ ସନ୍ତାନ ଗ୍ରହଣର ପ୍ରମାଣ ଭାବେ ଏହାର ଉପଯୁକ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବା ଉଚିତ । ଏହିପରି, ନଥିର ପ୍ରମାଣ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ସ୍ଥାପିତ କରେ ଯେ ଆଦାନ ଏବଂ ପ୍ରଦାନର ସମାରୋହ ଦ୍ୱାରା ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା ।

2. ହିନ୍ଦୁ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ଏବଂ ଭରଣପୋଷଣ ଅଧିନିୟମ, 1956 ର ଧାରା 12 ଏବଂ 14 (4) କୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ବାଦୀ-ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପରେ, ସେ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ତାରିଖଠାରୁ ସମସ୍ତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବାଦୀ-ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ତାଙ୍କ ମୃତ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ସନ୍ତାନ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ ଏବଂ ପୋଷ୍ୟ ପରିବାରରେ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ଦ୍ୱାରା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିସ୍ଥାପିତ ହେବ ଏବଂ ସେହି ତାରିଖ ଠାରୁ ତାଙ୍କ ଜନ୍ମ ପରିବାରରେ ଶିଶୁର ସମସ୍ତ ସମ୍ପର୍କ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ । ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ତାରିଖ ଠାରୁ ପାରିବାରିକ ସମ୍ପର୍କ ନିଶ୍ଚିତ ହେଲା ।

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା: ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1245/1977 ଇତ୍ୟାଦି ।

ଏ.ଏଚ୍.ଓ. ସଂଖ୍ୟା 37/1975 ରେ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ତା 11.10.1976 ରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଉପସ୍ଥିତ ଥିବା ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସନ୍ତୋଷ ହେଜ୍, ଡକ୍ଟର ଶଙ୍କର ଘୋଷ, ଜୟନ୍ତ ଦାସ, ଜନରଞ୍ଜନ ଦାସ ଏମ୍. ଏସ୍. ଦୟାନ୍, ବି. ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର, କେ. ଏନ୍. ତ୍ରିପାଠୀ, ଜି. ଏସ୍. ଚାଟାର୍ଜୀ ଏବଂ ସୁଶ୍ରୀ ଅରୁଣା ବାନାର୍ଜୀ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ **ସୁଜାତା ଭି. ମନୋହାର, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ** ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଯେହେତୁ ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଥିବା ପକ୍ଷମାନେ ସେମାନଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତି ବିବାଦର ସମାଧାନ କରିସାରିଛନ୍ତି, ତେଣୁ ଆମ ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାର ଏକମାତ୍ର ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 2462/1977 ରେ ଉତ୍ତରଦାତା ଅମରେଶ ସରକାର ମୂଳ ପ୍ରଥମ-ବାଦୀ ଚନ୍ଦନ ବିଳାସିନୀ ଦାସୀଙ୍କ ବିଧିବଦ୍ଧ ପୋଷ୍ୟ ପୁତ୍ର ଥିଲେ କି ।

ଚନ୍ଦନ ବିଳାସିନୀ ଦାସୀ ଜଣେ କାଳିକୃଷ୍ଣ ସରକାରଙ୍କୁ ବିବାହ କରିଥିଲେ ଯିଏ 11.12.1905 ତାରିଖରେ ଏକ ଇଚ୍ଛାପତ୍ର ରଖି ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ସେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ମଧ୍ୟରେ ତାଙ୍କ ବିଧବା ପତ୍ନୀ, ମୂଳ ବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 1, ଙ୍କୁ ଜଣେ ପୁତ୍ରଙ୍କୁ ପୋଷ୍ୟ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଏବଂ ପୋଷ୍ୟ ପୁତ୍ରଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଜଣେ ଦ୍ୱିତୀୟ ପୁତ୍ରଙ୍କୁ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ନିଷ୍ପାଦକ ମାନଙ୍କ ସମ୍ମତିରେ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ପଡୁଥିଲା । ସେହି ଅନୁଯାୟୀ କାଳିକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଇଚ୍ଛାପତ୍ରରେ ଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଥମ-ବାଦୀ ସୁଧାଂଶୁ ମୋହନ ସରକାରଙ୍କୁ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ସୁଧାଂଶୁ ମୋହନ ସରକାର ତା 7.3.65 ରିଖରେ ଅବିବାହିତ ଅବସ୍ଥାରେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିଲେ । ଏହା ପରେ ସେ ଉକ୍ତ ଉତ୍ତରଦାତା ଅମରେଶ ସରକାରଙ୍କୁ ତା 24.8.65 ରିଖରେ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ସେତେବେଳକୁ ସମସ୍ତ ନିଷ୍ପାଦକଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇସାରିଥିଲା । ସେ ଅମରେଶ ସରକାରଙ୍କ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣକୁ ସ୍ୱୀକାର କରି ଏକ ପଞ୍ଜୀକୃତ ଦଲିଲ ମଧ୍ୟ ନିଷ୍ପାସିତ କରିଥିଲେ ଯାହା 30.9.65 ତାରିଖର ଅଟେ । ତେବେ, ପୋଷ୍ୟ ସନ୍ତାନର ପ୍ରକୃତ ପିତାମାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହି ଦଲିଲ ପ୍ରତି-ସ୍ୱାକ୍ଷରିତ ହୋଇନଥିଲା । ପ୍ରକୃତ ପିତା ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣକୁ ସ୍ୱୀକାର କରି ଦଲିଲ ନିଷ୍ପାସିତ କରିଥିଲେ ଯାହା 15.4.67 ତାରିଖର   ଅଟେ । ଏହି ଦଲିଲ ମଧ୍ୟ ପଞ୍ଜିକୃତ ହୋଇଛି । ଏହି ଦସ୍ତାବିଜଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟତୀତ, ଆଦାନ ଓ ପ୍ରଦାନ ସମାରୋହକୁ ପ୍ରମାଣିତ କରିବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରମାଣ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେ ହିନ୍ଦୁ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ଏବଂ ଭରଣପୋଷଣ ଅଧିନିୟମ 1956 କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ପରେ ଏହି ଦ୍ୱିତୀୟ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଅଧୀନରେ ପ୍ରଥମ-ବାଦୀ ଚନ୍ଦନ ବିଳାସିନୀ ଦାସୀ ଜଣେ ବିଧବା ହୋଇଥିବାରୁ ତାଙ୍କ ମୃତ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଇଚ୍ଛାପତ୍ରରେ ତାଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ଏକ ପୋଷ୍ୟ ପୁତ୍ର ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ହକଦାର ଥିଲେ ।

ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 1, 2 ଏବଂ 6 ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ସମାରୋହ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମୌଖିକ ପ୍ରମାଣ ଦେଇଛନ୍ତି । ପି. ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 1, ଯିଏ ପୋଷ୍ୟ ପୁତ୍ରର ପ୍ରକୃତ ପିତା, ପ୍ରମାଣ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ପୋଷ୍ୟ ସନ୍ତାନ ଗ୍ରହଣ ତା 24.8.65 ରିଖରେ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ପୋଷ୍ୟ ସନ୍ତାନ ଆଦାନ ଓ ପ୍ରଦାନ ସମାରୋହ ସମ୍ପାଦନ କରାଯାଇଥିଲା । ଜଣେ ପୂଜକ ମଧ୍ୟ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ ଏବଂ କଳସ ପୂଜା ହୋମ କରାଯାଇଥିଲା । ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 2 ହେଉଛନ୍ତି ପୂଜକ ଯେ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ସମାରୋହ ସମ୍ପନ୍ନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ପି.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 6 ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ଦଲିଲର ଅନୁପ୍ରମାଣନକାରୀ ସାକ୍ଷୀ ଯାହା ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ମାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତା 30.9.65 ରିଖରେ ନିଷ୍ପାଦିତ ହୋଇଥିଲା । ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ସମାରୋହ ସମୟରେ ମଧ୍ୟ ସେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ ।

ମୌଖିକ ପ୍ରମାଣ ତଥା ଦୁଇଟି ସହାୟକ ଦସ୍ତାବିଜ ଆଧାରରେ ପ୍ରଥମ ଅପିଲ ନ୍ୟାୟାଳୟ ରାୟ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ମୂଳ ବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 1 ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ତରଦାତା ଅମରେଶ ସରକାରଙ୍କୁ ବୈଧ ଭାବରେ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା । ତେବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଦୁଇ ଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠ ଏହି ଆବେଦନରେ ରାୟ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ କୌଣସି ବୈଧ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ହୋଇ ନଥିଲା । ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରମାଣ ଅଭିଲିଖିତ କରାଯିବା ସମୟରେ ଜୀବିତ ଥିବା ପୋଷ୍ୟ ମାତା ନିଜକୁ ସାକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରମାଣ କରିନଥିଲେ ବୋଲି ଏହି ତଥ୍ୟ ଆଧାରରେ ଏକ ପ୍ରତିକୂଳ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ନିଆଯାଇଥିବା ପରି ମନେହୁଏ । ଉଭୟ ପକ୍ଷ ଏହା ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି ଯେ ଯେତେବେଳେ ପ୍ରମାଣ ଅଭିଲିଖିତ କରାଯାଇଥିଲା ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ମାତା 86 ବର୍ଷ ବୟସରୁ ଅଧିକ ବୃଦ୍ଧ ମହିଳା ଥିଲେ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଦେବା ନିମନ୍ତେ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଉପସ୍ଥିତ ହେବା ପାଇଁ ସେ ବୟସାଧିକ୍ୟ ଥିଲେ । ଦୁଇ ଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠ ଏହି ତଥ୍ୟକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ ଯେ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ସମାରୋହ ସମୟରେ ଅନ୍ୟ ତିନି ଜଣ ସାକ୍ଷୀ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ, ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇଥିଲା -ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ପୁରୋହିତ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯିଏ ପ୍ରଥମ ବାଦୀ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ମା'ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ଦଲିଲ ନିଷ୍ପାଦନ ସମୟରେ ମଧ୍ୟ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ ଏବଂ ଉକ୍ତ ଦଲିଲର ଅନୁପ୍ରମାଣନକାରୀ ସାକ୍ଷୀ ଥିଲେ । ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ସମାରୋହରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବା ଅନ୍ୟ କେତେକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇନଥିଲା, କେବଳ ଏହି ତଥ୍ୟ ଆଧାରରେ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣକୁ ସନ୍ଦେହଜନକ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ପ୍ରକୃତ ପିତାମାତା ଏବଂ ପୋଷ୍ୟ ମାତାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଉତ୍ତରଦାତା ଅମରେଶ ସରକାରଙ୍କୁ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣର ଆଦାନ ଓ ପ୍ରଦାନ ସମାରୋହ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ପ୍ରମାଣ ରହିଛି । ପୋଷ୍ୟ ସନ୍ତାନ ଗ୍ରହଣ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପଞ୍ଜୀକୃତ ଦସ୍ତାବିଜ, ଯାହା ପୋଷ୍ୟ ସନ୍ତାନ ଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ମା'ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପୋଷ୍ୟ ସନ୍ତାନ ଗ୍ରହଣ କରିବାର ଏକ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ନିଷ୍ପାଦିତ ହୋଇଥିଲା, ତାହାକୁ ମଧ୍ୟ ପୋଷ୍ୟ ସନ୍ତାନ ଗ୍ରହଣ କରିବାର ପ୍ରମାଣ ଭାବେ ଏହାର ଉପଯୁକ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବା ଉଚିତ । ଦୁଇ ବର୍ଷର ବ୍ୟବଧାନ ପରେ ପ୍ରକୃତ ପିତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଷ୍ପାଦିତ ଦ୍ୱିତୀୟ ଦସ୍ତାବିଜ ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ଯେହେତୁ ପ୍ରକୃତ ପିତା ଏପରି ଏକ ଦସ୍ତାବିଜ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାକୁ ଆଗ୍ରହୀ ହେବେ ଯାହା ତାଙ୍କ ପ୍ରକୃତ ପୁତ୍ରଙ୍କୁ ଏକ ଲାଭ ଦେବ, ସେହି ସମାନ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦ୍ୱିତୀୟ ଦସ୍ତାବିଜ ସହିତ ସଂଲଗ୍ନ ହୋଇନପାରେ । କିନ୍ତୁ ପୋଷ୍ୟ ସନ୍ତାନ ଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ମାଆଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଷ୍ପାଦିତ ହୋଇଥିବା ପୂର୍ବ ଦସ୍ତାବିଜକୁ ଏହାର ଉପଯୁକ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯିବା ଆବଶ୍ୟକ। ଏହା ସଠିକ୍ ଭାବେ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଛି ଏବଂ ଏହା ଏକ ପଞ୍ଜୀକୃତ ଦସ୍ତାବିଜ ।

ନଥିରେ ଥିବା ସମସ୍ତ ପ୍ରମାଣକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରି, ଯାହା ଆଦାନ ଓ ପ୍ରଦାନ ସମାରୋହ ଦ୍ୱାରା ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା ବୋଲି ପ୍ରମାଣିତ କରେ, ଆମେ ବିଶ୍ୱାସ କରୁ ଯେ ମୂଳ ପ୍ରଥମ-ବାଦୀ ଚନ୍ଦନ ବିଳାସିନୀ ଦାସୀ ଉତ୍ତରଦାତା ଅମରେଶ ସରକାରଙ୍କୁ ବୈଧ ଭାବେ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ହିନ୍ଦୁ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ଏବଂ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଅଧିନିୟମ, 1956 କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ପରେ, ହିନ୍ଦୁ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ଏବଂ ଭରଣପୋଷଣ ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା ।

ମୃତ କାଳିକୃଷ୍ଣ ସରକାରଙ୍କ ବିଧବା ପତ୍ନୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ତରଦାତା ଅମରେଶ ସରକାରଙ୍କୁ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପରେ, ପୋଷ୍ୟ ପୁତ୍ର ଅମରେଶ ସରକାର ତାଙ୍କ ପ୍ରକୃତ ପରିବାର ସହିତ ସମ୍ପର୍କ ଛିନ୍ନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ପୋଷ୍ୟ ପରିବାରର ଏକ ଅଂଶ ହୋଇଥିଲେ । ଏହିପରି ଭାବେ ଚନ୍ଦନ ବିଳାସିନୀ ଦାସୀ ତାଙ୍କ ମାଆ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ କାଳିକୃଷ୍ଣ ତାଙ୍କ ମୃତ ପିତା ହୋଇଥିଲେ । ହିନ୍ଦୁ ପୋଷ୍ୟ ସନ୍ତାନ ଗ୍ରହଣ ଏବଂ ଭରଣପୋଷଣ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 12 ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ପ୍ରଦାନ କରେ ଯେ ଏକ ପୋଷ୍ୟ ସନ୍ତାନ ପୋଷ୍ୟ ସନ୍ତାନ ଗ୍ରହଣ ତାରିଖଠାରୁ ସମସ୍ତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ତାଙ୍କ ପୋଷ୍ୟ ପିତା କିମ୍ବା ମା'ଙ୍କ ସନ୍ତାନ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ ଏବଂ ସେହି ତାରିଖଠାରୁ ତାଙ୍କ ଜନ୍ମର ପରିବାରରେ ଶିଶୁର ସମସ୍ତ ସମ୍ପର୍କ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ ଏବଂ ପୋଷ୍ୟ ପରିବାରରେ ପୋଷ୍ୟ ସନ୍ତାନ ଗ୍ରହଣ ଦ୍ୱାରା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ସମ୍ପର୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିସ୍ଥାପିତ ହେବ । ଫଳସ୍ୱରୂପ, ଯେତେବେଳେ ଜଣେ ବିଧବା ଏକ ଶିଶୁକୁ ପୋଷ୍ୟ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି, ପିଲାଟି କେବଳ ପୋଷ୍ୟ ସନ୍ତାନ ଗ୍ରହଣ କରୁଥିବା ମା' ନୁହେଁ, ବରଂ ପୋଷ୍ୟ ସନ୍ତାନ ଗ୍ରହଣ କରୁଥିବା ପରିବାରରେ ଅନ୍ୟ ସମ୍ପର୍କ ମଧ୍ୟ ହାସଲ କରିଥାଏ, ଯଦି ହିନ୍ଦୁ ପୋଷ୍ୟ ସନ୍ତାନ ଗ୍ରହଣ ଏବଂ ଭରଣପୋଷଣ ଅଧିନିୟମରେ ଏହାର ବିପରୀତ କିଛି ନ ଥାଏ ।

ଏହି ସ୍ଥିତିକୁ ଧାରା 14 (4) ଦ୍ୱାରା ସୁଦୃଢ଼ କରାଯାଇଛି ଯେଉଁଥିରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଯଦି ଜଣେ ବିଧବା କିମ୍ବା ଜଣେ ଅବିବାହିତ ମହିଳା ଏକ ସନ୍ତାନକୁ ପୋଷ୍ୟ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି, ତେବେ କୌଣସି ସ୍ୱାମୀ ଯାହାକୁ ସେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ବିବାହ କରନ୍ତି, ସେ ପୋଷ୍ୟ ସନ୍ତାନର ସାବତ ବାପା ବୋଲି ବିବେଚିତ ହେବେ । ଅନ୍ୟ ଶବ୍ଦରେ କହିଲେ, ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ତାରିଖ ଅନୁଯାୟୀ ପାରିବାରିକ ସମ୍ପର୍କ ସ୍ୱଚ୍ଛ ହୋଇଯାଏ । ଶିଶୁଟିକୁ ପୋଷ୍ୟ ସନ୍ତାନ ଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ପିତାମାତାଙ୍କ ସନ୍ତାନ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ ଏବଂ ସେହି ପିତାମାତାଙ୍କ ବିଦ୍ୟମାନ କିମ୍ବା ମୃତ ପତି/ପତ୍ନୀ(ମାମଲାଟି ଯାହା ହୋଇଥାଉ), ଯଦି କେହି ଥାଆନ୍ତି, ଶିଶୁର ପିତା କିମ୍ବା ମାତା ଭାବରେ ବିବେଚିତ ହେବେ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ପୋଷ୍ୟ ପିତାମାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ ହୋଇଥିବା ଜଣେ ଜୀବନସାଥୀ ପୋଷ୍ୟ ସନ୍ତାନର ସାବତ ପିତାମାତା ହୁଅନ୍ତି । ତେବେ, ପୋଷ୍ୟ ସନ୍ତାନ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ନିକଟରେ ପୂର୍ବରୁ ନିହିତ ଥିବା କୌଣସି ସମ୍ପତ୍ତିରୁ ବଞ୍ଚିତ କରିପାରିବେ ନାହିଁ (ଧାରା 12 (ସି)) ।

ଏହି ପରିସରରେ, ଆମେ ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟକୁ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରିଛୁ ଯେ ଅମରେଶ ସରକାର ଚନ୍ଦନ ବିଳାସିନୀ ଦାସୀ ଏବଂ କାଳିକୃଷ୍ଣ ସରକାରଙ୍କ ବୈଧ ପୋଷ୍ୟ ପୁତ୍ର ନୁହଁନ୍ତି । ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 2462/1977 ରେ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଓକିଲଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ସହମତ ହୋଇଛନ୍ତି ଯେ ସ୍ୱର୍ଗତ ଶ୍ରୀ କାଳିକୃଷ୍ଣ ସରକାର ଏବଂ ଚନ୍ଦନ ବିଳାସିନୀ ଦାସୀଙ୍କ ପୋଷ୍ୟ ପୁତ୍ର ଭାବରେ ଉତ୍ତରଦାତା ଅମରେଶ ସରକାରଙ୍କ ସ୍ଥିତି ବିବାଦୀୟ ନୁହେଁ ।

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1245/1977 ରେ ପକ୍ଷମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଓକିଲଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ସହମତ ହୋଇଛନ୍ତି ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ବିକ୍ରୟ-ଦଲିଲର ବୈଧତା ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନ କରିବେ ନାହିଁ ଯାହା ଏହି ଆବେଦନର ବିଷୟ ଏବଂ ଏହା ଘୋଷଣା କରାଯାଏ ଯେ ବିକ୍ରୟ-ଦଲିଲ ବୈଧ ଏବଂ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ I ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କର ସମସ୍ତ ଦାବି ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କୁ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ଅନ୍ତିମ ସମାଧାନରେ ପାଞ୍ଚ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରିବେ I ଏହି ଅର୍ଥରାଶି ପଇଠ କରିବା ପାଇଁ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ କିଛି ସମୟ ମାଗିଛନ୍ତି I ଆମେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଉଛୁ ଯେ ଏହି ଅର୍ଥରାଶିର 50 ପ୍ରତିଶତ 1995 ମସିହା ନଭେମ୍ବର ମାସ 30 ତାରିଖରେ କିମ୍ବା ତା'ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ଏବଂ ବଳକା ଅର୍ଥରାଶି 1996 ମସିହା ମାର୍ଚ୍ଚ ମାସ 31 ତାରିଖରେ କିମ୍ବା ତା' ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ I

ତଦନୁଯାୟୀ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ଫଇସଲା ହୋଇଛି I ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଖର୍ଚ୍ଚ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ରହିବ ନାହିଁ I

ଆର୍.ପି.   ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ଫଇସଲା ହେଲା I

<u>ଅସ୍ୱୀକରଣ</u>

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ I ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ I"

ଅନୁବାଦିକା:
ତପସ୍ୱିନୀ ବିଶ୍ୱାଳ
ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଓଡ଼ିଶା